

Undersökning av betydande miljöpåverkan

Detaljplan för del av Stenhamra centrum (Stockby 2:63 m.fl.) i Ekerö kommun och Stockholms län (KS19/202)

Version 7 - 2019-01-11

Detta dokument och tillika verktyg innehåller sju checklistor för att underlätta undersökningen om en detaljplan kan antas medföra betydande miljöpåverkan och är framtaget av Ekerö kommun (projektledare) tillsammans med Upplands-Bro och Järfälla kommuner under år 2015. Projektet har finansierats av Boverket genom regeringsuppdraget PBL Kompetens. Verktöget är anpassat för att kunna användas av fler kommuner och är fri att använda och förändra. Under 2018 pågår revidering av verktöget för att anpassa till ny lagstiftning som gäller från och med 1 januari 2018. Ändringar sedan den senaste versionen från 2018-11-28 är markerade i gult.

Inledning

För att ta reda på om en detaljplan ska genomgå en strategisk miljöbedömning ska en undersökning om detaljplanen kan antas medföra betydande miljöpåverkan genomföras. För att undersöka om den beskrivna detaljplanen nedan kan innebära betydande miljöpåverkan har sju checklistor använts.

Den första checklisten behandlar *särskilda bestämmelser*, vilket omfattar om det gäller undantag eller krav på att genomföra miljöbedömning. De efterföljande fem checklistorna är tematiskt indelade i miljöaspekterna *kulturvärden*, *naturvärden*, *sociala värden*, *materiella värden* och *risker för människors hälsa eller för miljön*. I dessa checklistor beskrivs först platsens känslighet och nuvarande förhållanden, och sedan hur planen påverkar dessa förhållanden och hur stor störningen sannolikt kommer att bli. För att öka läsvänligheten tas de värden och risker som bedömts att inte beröra detaljplanen bort. Samtliga värden och risker som kan beskriva en miljöaspekt finns istället listade i bilaga 1.

I den sista checklisten, *Sammanvägd bedömning*, sammanställs ställningstagandena från de tidigare ifyllda checklistorna. Syftet är att få en helhetssyn och just kunna göra en sammanvägd bedömning av inringade aspekter. Den senare delen av denna checklista hanterar omfattningen av påverkan och fylls inte i om det redan har fastslagits att planen medför betydande miljöpåverkan. Om det fanns oklarheter om planens påverkan var betydande efter de första sex checklistorna används denna del som ett stöd för ställningstagandet. Detta ställningstagande motiveras avslutningsvis.

Planens syfte och huvuddrag

Syftet med detaljplanen är att pröva förutsättningarna för anläggandet av två nya förskolor i Stenhamra centrum. Detta för att möta nuvarande och kommande behov av förskoleplatser. Planen syftar även till att förbättra kvalitén på gröna områden i Stenhamras centrala delar. Genom planförslaget säkras tillgång till och skötsel av parkområden för framtiden samt ett område för våtmark för förbättrad dagvattenhantering.

Kommunstyrelsen fattade den 2019-11-26, §153, beslut om att dela upp befintlig detaljplan för Stenhamra centrum i två separata detaljplaner och planprocesser, varav denna detaljplan är en utav dem; Detaljplan för del av Stenhamra centrum (Stockby 2:63 m.fl.) (KS19/202). Aktuell detaljplan är i sin tur uppdelad i två delområden.

Den andra detaljplanen utgör de mer centrala delarna av Stenhamra centrum (KS15/141) och är belägen mellan denna detaljplans två delområden.

Sammanvägd bedömning

Planförslaget innebär att nya bebyggelse tillkommer samtidigt som parkmark i form av öppna gräsytor försvinner. Parkmarken besitter både naturvärden och sociala värden men då naturvärdena bedöms som relativt kortlivade oavsett planens genomförande och de sociala värdena förbättras på andra platser inom planområdet bedöms påverkan ej vara av betydande karaktär. De kulturella värdena med Stenhamra- och Solbackavägens böljande sträckning kommer bevaras. Ett eventuellt tillskott med en ny korsning på Stenhamravägen bedöms därför inte medföra någon betydande påverkan.

De risker som identifierats på hälsa och miljö är av ringa karaktär då de går att utesluta genom bestämmelser i detaljplan i samband med planens genomförande. Vattenkvaliteten bedöms förbättras genom en förbättrad dagvattenhantering som följd av detaljplanen. Beroende på förslag

på dagvattenhantering kan befintlig pumpstation och ledningar behöva flyttas, i övrigt bevaras de materiella värden som är utpekade i området idag och ingen betydande påverkan väntas.

Sammantaget bedöms planen inte innebära betydande miljöpåverkan. Viss påverkan på befintliga förhållanden är att vänta av planläggningen men den antas ej vara av betydande omfattning och kan i flera avseenden istället vara av positiv karaktär då den syftar till att förbättra befintliga förhållanden. Ställningstagande gjort 2020-01-08.

Hantering

Kompetens inom samhällsplanering, miljö- och hälsoskydd samt miljöplanering har medverkat i arbetet.

Om bedömningen är att genomförandet av en detaljplan *inte* medför betydande miljöpåverkan ska kommunen samråda i frågan om betydande miljöpåverkan med de kommuner, länsstyrelser eller andra myndigheter som på grund av sitt särskilda miljöansvar kan antas bli berörda av planen eller programmet i enlighet med [6 kap. 6 § 2 MB](#). Om en strategisk miljöbedömning *ska* göras, ska kommunen samråda om omfattningen och detaljeringsgraden i en miljökonsekvensbeskrivning (avgränsningssamråd) i enlighet med [6 kap. 9 § MB](#).

Samråd har genomförts med Länsstyrelsen som inkommit med yttrande 2020-01-27. Länsstyrelsen delar kommunens bedömning att genomförandet av planen inte kan antas medföra betydande miljöpåverkan.

Särskilda bestämmelser			
4 kap. 35 § PBL	Undantag från miljöbedömning: En särskild mkb för detaljplaner med <i>standardförfarande</i> behöver inte upprättas om planen enbart gäller något av nedan nämnda ärenden, och mkb:n i detta ärende är aktuell och tillräcklig.	Undantag	
		Ja	Nej
5 kap. 7 a § PBL	Gäller detaljplanen enbart en verksamhet som tillståndsprövas enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 9 kap. 6 § MB (A- eller B-verksamhet), och är mkb:n i detta ärende aktuell och tillräcklig?		x
	Gäller detaljplanen enbart en åtgärd som prövas genom fastställande av en vägplan enligt väglagen (1971:948) eller en järnvägsplan enligt lagen (1995:1649) om byggande av järnväg, och är mkb:n i detta ärende aktuell och tillräcklig för detaljplanen?		x
Kommentar	Planen gäller inte verksamhet som ska tillståndsprövas.		
6 kap. 3 § MB	Undantag från miljöbedömning: Skyldigheten att göra en strategisk miljöbedömning gäller inte för detaljplaner som endast syftar till att tjäna totalförsvaret eller räddningstjänsten.	Undantag	
		Ja	Nej
	Syftar detaljplanen endast till att tjäna totalförsvaret?		x
	Syftar detaljplanen endast till att tjäna räddningstjänsten?		x
Kommentar	Planens genomförande syftar inte till att endast tjäna totalförsvaret eller räddningstjänsten.		
2 § miljö- bedömnings- förfordningen	Krav på strategisk miljöbedömning: En detaljplan ska antas medföra betydande miljöpåverkan om genomförandet kan komma att omfatta en verksamhet eller åtgärd som kräver tillstånd enligt 7 kap. 28 a §.	Krav	
		Ja	Nej
7 kap. 27 & 28 a §§ MB	Kan genomförandet antas omfatta en verksamhet eller åtgärd som på ett <i>betydande sätt</i> kan påverka miljön i ett Natura 2000-område som förtecknats enligt fågeldirektivet (2009/147/EG) och därmed kräver tillstånd (<i>Skyddad natur</i>)?		x
	Kan genomförandet antas innefatta en verksamhet eller åtgärd som på ett <i>betydande sätt</i> kan påverka miljön i ett Natura 2000-område som förtecknats enligt art- och habitatdirektivet (92/43/EEG) och därmed kräver tillstånd (<i>Skyddad natur</i>)?		x
Kommentar	Planens genomförande antas inte påverka miljön i ett Natura 2000-område.		

Kulturvärden

I bedömningen ska särskilt platsens betydelse och känslighet beaktas, med särskild hänsyn till kulturvärden.

Beskriv förekomsten av kulturvärden i de områden som kan antas komma att påverkas av planen.

Karaktärsdrag i landskap och bebyggelse

Beskrivning	Stenhamravägen samt Solbackavägen följer fortfarande gamla vägsträckningar och ägogränser in i Stenhamra. De har en böljande karaktär som bidrar till samhällets identitet.
--------------------	---

Beskriv förekomsten av skyddade och utpekade objekt eller områden som kan antas komma att påverkas av planen med avseende på det skyddade eller utpekade kulturvärdet.

Beskrivning	Det finns inga av kulturvärdesskäl skyddade eller utpekade objekt eller områden inom planområdet som kan antas påverkas av detaljplanen.
--------------------	--

Planens påverkan

Beskriv planens påverkan på de ovan beskrivna kulturvärdena.

Beskrivning	En ny korsning planeras att anläggas på Stenhamravägen. De böljande karaktärsdragen på vägens stäckning kommer bevaras. Planen föreslår tillskott av två förskolebyggnader. Med god gestaltning bedöms den nya bebyggelsen bidra positivt till stadsbilden.
--------------------	--

Bedömning av påverkan

Kan planen antas medföra påverkan på kulturvärden?	Ja	
--	----	--

Kan planen antas medföra <i>betydande</i> påverkan på kulturvärden?		Nej
---	--	-----

Kommentar	Eventuell ny korsning på Stenhamravägen inom planområdet kan antas påverka upplevelsen av vägen men kommer inte förändra dess böljande sträckning som är det utmärkande karaktärsdraget. Planen bedöms därför inte medföra en betydande påverkan.
------------------	---

	Den nya bebyggelsen med förskolorna bedöms inte påverka Stenhamras kulturvärden i en betydande omfattning.
--	--

Naturvärden

I bedömningen ska särskilt platsens betydelse och känslighet beaktas, med särskild hänsyn till naturvärden.

Beskriv förekomsten av naturvärden i de områden som kan antas komma att påverkas av planen. Värdefulla naturtyper eller spridningssamband mellan dessa:

Värdefulla arter eller spridningssamband mellan dessa:

Rödlistade växt-, djur-, eller svamparter ([ArtDatabanken](#))

Beskrivning	<p>Planområdet bestod av odlingsmark fram till dess att Stenhamra byggdes ut under 60-80-talet. Merparten av växtligheten som finns inom planområdet har därför tillkommit senare än 60-talet. Värdefulla naturtyper antas därför saknas i området.</p> <p>Ett öppet grönstråk ligger i den södra delen av planområdet. Grönområdet saknar högre naturvärden och består till största del av gräs och buskar.</p> <p>Både i planområdets norra och södra del finns mindre partier av en tätare trädväxtlighet. Inga värdefulla naturtyper eller arter har utpekats i dessa, bidraget till rekreationsvärdet bedöms som det största.</p> <p>De rödlistade arter som tidigare har påträffats inom planområdet, södra delområdet, enligt Artportalen är etternässla (NT) samt bymålla (RE). Samtliga är ettåriga åkerogräs och sannolikheten för att de ska trivas inom planområdet på lång sikt är liten.</p>
--------------------	--

Beskriv förekomsten av skyddade och utpekade objekt eller områden som kan antas komma att påverkas av planen med avseende på det skyddade eller utpekade naturvärdet.

Beskrivning	Inga skyddade eller utpekade objekt eller området antas komma att påverkas av planen.
--------------------	---

Planens påverkan

Beskriv planens påverkan på de ovan beskrivna naturvärdena.

Beskrivning	<p>De åkergräs som påträffats bedöms inte kunna bli livskraftiga inom planområdet oavsett ny bebyggelse.</p> <p>Den täta trädväxtligheten inom det södra området ska behållas intakt, inga åtgärder planeras där. Inom det norra delområdet kommer trädväxtligheten ingå i förskolans gård. Eventuellt att viss växtlighet kommer tas bort till förmån för förskolebarnen och deras utemiljö på gården.</p>
--------------------	---

Bedömning av påverkan

Kan planen antas medföra påverkan på naturvärden?

Ja

Kan planen antas medföra <i>betydande</i> påverkan på naturvärden?			Nej
Kommentar	Planen kommer ta naturmark i anspråk och därmed medföra påverkan på den natur som finns. Det föreligger dock ingen risk för betydande miljöpåverkan vad avser naturvärden inom planområdet då de inte anses som livskraftiga oavsett planens genomförande.		

Sociala värden

I bedömningen ska särskilt platsens betydelse och känslighet beaktas, med särskild hänsyn till sociala värden.

Beskriv förekomsten av sociala värden i de områden som kan antas komma att påverkas av planen.

- Parker och andra grönområden inom eller i nära anslutning till områden med sammanhållen bebyggelse (tätorts- eller bostadsnära natur) (2 kap. 7 § PBL)
- Lämpliga platser för lek, motion och annan utevistelse (2 kap. 7 § PBL), t.ex. badplatser, skidbackar, lekplatser, ridstigar, cykelleder, skidspår, motionsspår, vandringsleder, jakt och fiske, orientering, skogsmulle, scouting och klättring.
- Tillräckligt stor friyta som är lämplig för lek och annan utevistelse (8 kap. 9 § PBL)
- Mötesplatser
- Sociala värden som uppmärksammas av brukare eller allmänhet

Beskrivning

Tillgången till rekreation i Stenhamra är god. Samhället är omgivet av lantliga miljöer samt beläget intill Mälaren. Grönstråket som löper längs östra delen av Stenhamra centrum och delvis inom planområdet är också en viktig kvalitet och nyttjas väl av Stenhamraborna. Grönstråket har idag enskilt huvudmannaskap och sköts av Stockby vägförening.

Grönstruktur. Aktuellt planområde inom röda linjer.

Inom grönområdet finns två värdefulla områden med lek och rekreation, Borgenparken och Skolparken, där Skolparken är belägen i det angränsande planområdet. Borgenparken har ett stort antal lekredskap, men även grill, utomhusgym, fotbollsplan och basketplan. I övrigt består grönområdet till största del av öppna och klippta gräsytor med fåtal träd och buskar. Inom både de norra och södra delområdena finns mindre skogsdungar som har ett rekreativvärde.

Beskriv förekomsten av skyddade och utpekade objekt eller områden som kan antas komma att påverkas av planen med avseende på det skyddade eller utpekade sociala värdet.

Riksintresse med hänsyn till natur- och kulturvärden enligt 4 kap. 2 § MB (Skyddad natur)

Beskrivning Mälaren med öar och strandområden är riksintressen med hänsyn till de natur- och kulturvärden som finns. Inom området skall turismens och friluftslivets, främst det rörliga friluftslivets, intressen särskilt beaktas vid bedömningen av tillåtligheten av exploateringsföretag eller andra ingrepp i miljön. Mälaren med öar och strandområden är riksintressen med hänsyn till de natur- och kulturvärden som finns.

Bestämmelserna om riksintressen i enlighet med 4 kap. 2 § utgör inte hinder för utveckling av befintliga tätorter (4 kap. 1 § MB).

Planens påverkan

Beskriv planens påverkan på de ovan beskrivna sociala värdena.

Beskrivning

Planen omfattar stora delar av de gröna öppna ytor som finns i centrala Stenhamra och syftar till att säkra samt förbättra kvaliteten på dessa och skapa rådighet över kommunens skötsel för delar av grönstråket. Planen innebär vidare att nya sociala värden tillskapas genom att skapa trevliga och upprustade offentliga ytor, säkra gång- och cykelpassager samt nya mötesplatser.

Planen innebär att delar av grönstråket tas i anspråk för annat ändamål än idag. I det södra delområdet, direkt söder om Stenhamravägen, planeras en förskola med 8 avdelningar. För ett effektivt markutnyttjande planeras förskolan i två våningar, 40 kvm friyta per barn ska eftersträvas. Det är samtidigt ett värde i sig att förlägga en förskola i ett lugnt, grönt och trafiksäkert område som även kan användas av allmänhet efter stängning. Delar av det befintliga grönstråket i höjd med förskolans placering kommer säkerställas för att bevara den gröna kopplingen genom samhället, samt hållas tillräckligt bred för att även behålla den befintliga gång- och cykelvägen som är belägen där och på så sätt säkra tillgängligheten från norr till söder i Stenhamra. Skogspartiet längst i söder bevaras.

På den öppna gräsytan i det norra delområdet planeras det för ytterligare en förskola i sex avdelningar. Även den i två våningar för ett så effektivt markutnyttjande som möjligt. 40 kvm friyta per barn ska eftersträvas.

Anläggandet av två nya förskolor inom planområdet kommer att förbättra tillgången till förskoleplatser i Stenhamra och kommunen.

Söder om Borgenparken finns en lågpunkt där kommunen parallellt med detaljplanen studerar att anlägga en våtmark för dagvattenändamål som också bedöms kunna utgöra ett tillskott och genom god gestaltning kunna ge rekreationsmöjligheter för närboende.

Utformning och upprustning av offentliga ytor och grönområden uppmuntras till följd av att delar av befintliga gröna ytor tas i anspråk. Borgenparken har nyligen upprustats och detaljplanen säkrar framtida möjligheter till förändring genom införandet av kommunalt huvudmannaskap för stora delar av grönområdet som föreslås till park. Många ytor är stora, klippta gräsmattor som genom anläggandet av buskar och träd, liksom fler funktioner och aktiviteter, skulle ge ett stort mervärde till Stenhamra centrum. Det är samtidigt viktigt i detta arbete att behålla större, oplanerade ytor för att ge utrymme för spontana aktiviteter som kräver större ytor.

Samtliga platser ska utformas så trygga som möjligt, dels ur ett säkerhetsperspektiv dels bidra till upplevelsen om en trygg plats. Belysningen är viktig ur detta perspektiv, även hur buskar och träd planteras så att inga skymda platser skapas.

Bedömning av påverkan

Kan planen antas medföra påverkan på sociala värden?

Ja

Kan planen antas medföra *betydande* påverkan på sociala värden?

Nej

Kommentar

Sammantaget bedöms viss mark tas i anspråk som ger rekreationsvärden idag. Dock ej i betydande grad då detta område inte bedöms känsligt på grund av dess nuvarande stora areal och utformning och då stora öppna ytor fortfarande lämnas

kvar. Planförslaget innebär att nya sociala värden tillskapas genom upprustning av offentliga ytor som bidrar till trivsel och rekreation samt nya förskolor som ger förutsättningar för fler servicefunktioner med nya mötesplatser.

Planen ska sträva efter att ge tillräckliga friytor på 40 kvm per barn på förskolan. Behovet av total friyta för närboende till följd av en exploatering är däremot svårbedömt. Stenhamra har sammantaget en god tillgång till rekreation med dess närhet till Mälaren och omgivande natur och med god gestaltning av bebyggelsen bedöms grönytorerna inom planområdet vara tillräckliga. I fortsatt arbete med offentliga ytor bör fokus läggas på de gröna värdena. Utformning skall vidare bidra till social och ekologisk hållbarhet, med intressant gestaltning och växtval som gynnar den biologiska mångfalden.

Materiella värden

I bedömningen ska särskilt platsens betydelse och känslighet beaktas, med särskild hänsyn till materiella värden.

Beskriv förekomsten av materiella värden i de områden som kan antas komma att påverkas av planen.

Naturresurser med högre förnyelseförmåga: Naturresurser med ingen/låg förnyelseförmåga:

Färskvatten (ytvattentillgångar)

Övriga materiella värden:

Rekreation, idrott, friluftsliv och turism (större anläggningar)

Vatten och avlopp (t.ex. reningsverk och ledningsnät för vatten- och avloppsvatten, reservoar, brandpost, tryckstegrings- och pumpstationer, tömningsstationer för båt)

Transporter (t.ex. bil-, järn-, gång- och cykelväg, flygplats, hållplatser och stationer, färjelägen, hamn, bro, omlastningspunkter, parkering för bil och cykel)

Beskrivning

Lekparken i Borgenparken är av stort intresse ur rekreationssynpunkt.

Mälaren är dricksvattentäkt för två miljoner människor. Roslagsvatten har en pumpstation i det södra delområdet, som är av stor vikt för Stenhamrabornas VA-försörjning. Här finns även många VA-ledningar.

Den störst tillfartsvägen till Stenhamra, Stenhamravägen, löper längs med det södra delområdet. En ny angöring till den södra förskolan från Stenhamravägen föreslås. Gång- och cykelväg löper även längs med Stenhamravägen och längs med planområdet.

Beskriv förekomsten av skyddade och utpekade objekt eller områden som kan antas komma att påverkas av planen med avseende på det skyddade eller utpekade materiella värdet.

Vattenskyddsområde (7 kap. 21- 22 §§ MB; SFS 1998:1252; Skyddad natur)

Beskrivning

Planområdet ligger inom den sekundära skyddszonen för vattenskyddsområde för östra Mälaren, inom vilket särskilda föreskrifter har tagits fram i samverkan mellan Länsstyrelsen i Stockholms län, Stockholm Vatten, Norrvatten och Ekerö kommun.

Planens påverkan

Beskriv planens påverkan på de ovan beskrivna materiella värdena.

Beskrivning

Planen kommer säkerställa Borgenparkens funktion.

Föreslagna åtgärder för dagvattenutredning från 2016. Dagvattenstråk visas med blå linje och flödesriktningar med röda linjer. Röda ringar markerar lågpunkter och röda, ifyllda ringar visar behov av översvämningssytor. Delar av aktuellt planområde inom orangea linjer.

Vattnet som avrinner mot Mälaren förväntas ha förbättrad kvalitet till följd av planen. En fördjupad dagvattenutredning i granskningsskedet ska vidare utreda hur dagvattenhanteringen kan lösas i detalj inom planområdet. Där ska hänsyn tas till den våtmark som ska utredas för rening och omhändertagande av större vattenflöden med upptagning av dagvatten från stora delar av Stenhamra. Vid utbyggnad av dagvattenhantering i området måste hänsyn tas till pumpstationen och VA-ledningar.

Enligt planförslaget tillkommer en korsning på Stenhamravägen i höjd med det södra delområdet. Kravet är att den ska kunna utformas och tillämpas så att den inte stör eller utger trafikfara för trafiken. Alternativet är att leda in trafiken via befintlig vägstruktur på Fågelvägen, norr om det södra delområdet.

Bedömning av påverkan

Kan planen antas medföra påverkan på materiella värden?	Ja	
---	----	--

Kan planen antas medföra <i>betydande</i> påverkan på materiella värden?		Nej
--	--	-----

Kommentar	Planens påverkan bedöms ej vara betydande då Borgenparkens funktion säkerställs samt trafiksäkra lösningar för angöring utreds. Planläggningen anses även ge positiva effekter i form av en reducerad negativ påverkan på ytvattnet genom att utreda omhändertagandet av dagvattnet samt eventuellt med anläggandet av våtmarken.
------------------	---

	<p>Eventuellt anläggande av våtmark söder om Borgenparken kan innebära att en flytt av befintlig pumpstation och ledningar i området för att säkerställa deras funktion. Påverkan antas inte vara betydande då funktionerna kommer finnas kvar.</p>
--	---

Risker för människors hälsa eller för miljön

I bedömningen ska särskilt platsens betydelse och känslighet beaktas, med särskild hänsyn till risker för människors hälsa eller för miljön.

Beskriv risker för människors hälsa eller för miljön i de områden som kan antas komma att påverkas av planen.

- Extrema naturhändelser (t.ex. stormar, höga vattenstånd, översvämning, ras och skred, torka, värmebölja, lavin, erosion, jordbävning, epidemier, extrem kyla)
- Verksamheter som medför risk för omgivningen (t.ex. buller, vibrationer, ljus, lukt, damm, sot, luftföroreningar inklusive allergiframkallande ämnen, utsläpp till vatten, markföroreningar)
- Inomhusmiljö (t.ex. ljus, buller, vibrationer, fukt, temperatur, radon, strålning, elektromagnetiska fält)
- Utomhusmiljö (t.ex. ljus, buller, vibrationer, fukt, temperatur, radon, strålning)

Beskrivning

I och med risken för klimatförändringar innebär det även en ökad risk för översvämningar i området. En översiktlig dagvattenutredning visar på risk för översvämning i två lågpunktsområden inom Stenhamra centrum. Både lågpunkterna ligger utanför aktuellt planområde men i nära anslutning till. En fördjupad dagvattenutredning kommer att tas fram i detaljplanens granskningskede.

Ekerö bostäders pelletspanna på Stockby 3:35, i direkt anslutning söder om det norra delområdet, utgör risk för störningar för omgivningen i form av buller och luftutsläpp.

Enligt den bullerutredning som tagits fram utsätts delar av de båda förskoleområdena för trafikbuller över rekommenderade nivåer.

Till planområdets södra del angränsar Vattenfalls kraftledning på 70kV som innebär risk för att barn kan utsättas för elektromagnetiska fält. Vattenfall har tidigare angivit att byggnation rekommenderas med ett avstånd på mer än 20 meter på vardera sida om kraftledningar för att undvika risk för att utsättas för elektromagnetiska fält. På lång sikt finns planer på flytt av ledningen.

Både det norra och södra delområdet har tidigare varit jordbruksmark. Detta gör att det föreligger viss risk att det finns föroreningar i marken. Eventuellt förekomst av markföroreningar kommer att utredas i detaljplanens granskningskede och hanteras därefter.

Redogör för de miljö kvalitetsnormer som inte följs i de områden som kan antas påverkas av planen.

- Miljö kvalitetsnorm för ekologisk status för ytvatten ([SFS 2004:660](#); [VISS](#), se statusklassning)
- Miljö kvalitetsnorm för kemisk status för ytvatten ([SFS 2004:660](#); [VISS](#), se statusklassning)

Beskrivning

Avrinning från området sker till vattenförekomsten Mälaren-Långtarmen. Enligt den senaste statusklassningen uppnår recipienten måttlig ekologisk status. Utslagsgivande för den ekologiska statusen är det särskilt förorenande ämnet koppar. Bedömningen bygger på uppmätt halt av koppar i sediment vid 4 provlokaler

	<p>under åren 2014-2017. Den uppmätta medelhalten var 12 mg/kg torrsubstans och uppmätt maximal halt var 47,9 mg/kg torrsubstans. Gränsvärdet för koppar i sediment är 36 mg/kg. Vid en av lokalerna överskreds gränsvärdet, vilket ledde till att statusen sätts till "måttlig". Tillförlitligheten i klassningen bedöms dock vara låg eftersom den baseras på en enda haltobservation.</p> <p>Den kemiska statusen bedöms inte uppnå god status, även med undantag för kvicksilver och polybromerade difenyletrar (PBDE) som överskrids i alla svenska vattenförekomster. Detta på grund av att gränsvärdena för de prioriterade ämnena antracen och tributyltenn (TBT) överskrids. Bedömningarna av dessa ämnen baseras på sedimentprovtagning från två olika lokaler under åren 2014 till 2017. Gränsvärdet för antracen överskreds vid den ena lokalen och för TBT vid båda lokalerna. Statusen sätts därför till "Ej god" men tillförlitligheten noteras vara låg då klassificeringen bygger på få haltobservationer.</p> <p>Kvalitetskravet är god ekologisk och kemisk status till 2021. Vattenförekomsten bedöms dock riskera att inte nå kravet till 2021.</p>
<p>Planens påverkan</p>	
<p>Beskriv planens påverkan på de ovan beskrivna riskerna för människors hälsa och för miljön.</p>	
<p>Beskrivning</p>	<p>Planens genomförande innebär att fler ytor blir hårdgjorda och att dagvattenhanteringen behöver utökas. Dagvattnet behöver renas och fördröjas och översvämningssytor behöver tillkomma. Området söder om Borgenparken ska parallellt med planarbetet utredas för anläggande av översvämningssyta eller våtmark av något slag.</p> <p>Pellets pannan kan innebära risk för olägenheter i form av rök och lukt. Ekerö bostäder arbetar med att se över möjliga alternativ till värmeförsörjning med ambitionen att så småningom avveckla pellets pannan till ett mer hållbart och driftsäkert alternativ. På längre sikt innebär detta att risken för miljöpåverkan minskas. Det kan dock finnas risk för olägenheter för inflytt till ny bebyggelse tills dess att pannan helt har avvecklats.</p> <p>Ekerö kommun utreder ett byte av värmesystem för att vara oberoende Ekerö bostäder vid eventuellt byte av värmeförsörjning. Befintlig panncentral har oavsett avveckling inte kapacitet nog att försörja all nytillkommande bebyggelse inklusive skolverksamheterna som det planeras för i en parallell planprocess. Risken med befintlig pellets panna bedöms vara övergående oavsett planens genomförande.</p> <p>De nya förskolorna placeras i trafiknära lägen och utsätts för trafikbuller. Angöring till respektive förskola kommer att placeras närmast respektive väg för att på ett effektivt sätt nyttja de mest bullerutsatta områdena till minst bullerkänslig aktivitet. Förskolan placeras därefter och har en bullerreducerande effekt mot gården då den placeras mellan vägen och gården. Krav införs i detaljplanen för att säkerställa att riktvärdena inte överskrids.</p> <p>Den södra förskolan kommer att placeras på minst 80 m avstånd från kraftledningen. Skyddsavståndet på 20 m uppfylls alltså med marginal.</p>

Bedömning av påverkan		
Kan planen antas medföra risker för människors hälsa eller för miljön?	Ja	
Kan planen antas medföra <i>betydande</i> risker för människors hälsa eller för miljön?		Nej
Kommentar	<p>Vattenförekomsten uppnår ej god kemisk och ekologisk status idag. Vattenförekomsten är förvisso känslig, men planen bedöms sammantaget möjliggöra en förbättring av vattenkvaliteten genom förbättrad dagvattenhantering.</p> <p>Riskerna för pelletsplanen bedöms preliminärt inte medföra olägenheter av betydande grad. Det finns ett behov av att se över värmelösningen i området oavsett ny detaljplan.</p> <p>Risken för dålig miljö för förskolorna på grund av trafikbullret kommer hanteras. Angöring och bebyggelse placeras i de mest bullerutsatta miljöerna för att dels på mest effektiv vis utnyttja marken dels fungera bullerreducerande mot förskolegården. Krav kommer att ställas i detaljplan för att säkerställa att gränsvärdena inte överskrids.</p> <p>Vattenfalls kraftledning som angränsar området bedöms inte påverka genomförandet av aktuell detaljplan då föreslagen bebyggelse befinner sig på ett längre avstånd än skyddsavståndet på 20 meter.</p>	

Sammanvägd bedömning		
Särskilda bestämmelser		
Gäller undantag från att genomföra miljöbedömning?		Nej
Gäller krav på att genomföra miljöbedömning?		Nej
Betydande miljöpåverkan		
Kan planen antas medföra <i>betydande</i> påverkan på kulturvärden?		Nej
Kan planen antas medföra <i>betydande</i> påverkan på naturvärden?		Nej
Kan planen antas medföra <i>betydande</i> påverkan på sociala värden?		Nej
Kan planen antas medföra <i>betydande</i> påverkan på materiella värden?		Nej
Kan planen antas medföra <i>betydande</i> risker för människors hälsa eller för miljön?		Nej
Påverkans totaleffekt		

Kan planen antas medföra påverkan på kulturvärden?		Ja	
Kan planen antas medföra påverkan på naturvärden?		Ja	
Kan planen antas medföra påverkan på sociala värden?		Ja	
Kan planen antas medföra påverkan på materiella värden?		Ja	
Kan planen antas medföra påverkan på risker för människors hälsa eller för miljön?		Ja	
Bedömning	<p>Sammantaget bedöms planen inte innebära betydande miljöpåverkan. Påverkan förväntas på kulturvärden samt sociala och materiella värden, dock antas påverkan ej vara av betydande omfattning. Påverkan bedöms generellt vara av positiv karaktär.</p> <p>Planen innebär att nya bebyggelse tillkommer men att parkmark i form av öppna gräsytor försvinner. Parkmarken besitter både naturvärden och sociala värden men då naturvärdena bedöms som relativt kortlivade oavsett planläggning eller ej och de sociala värdena förbättras på andra platser inom planområdet bedöms påverkan ej vara av betydande karaktär. De kulturella värden med Stenhamra- och Solbackavägens böljande sträckning kommer bevaras. Ett eventuellt tillskott med en ny korsning på Stenhamravägen bedöms därför inte medföra någon betydande påverkan.</p> <p>De risker som identifierats på hälsa och miljö är av ringa karaktär då de går att utesluta genom bestämmelser i detaljplan i samband med planens genomförande. Vattenkvaliteten bedöms förbättras genom en förbättrad dagvattenhantering som följd av detaljplanen. Beroende på förslag på dagvattenhantering kan befintlig pumpstation och ledningar förflyttas, i övrigt bevaras de materiella värden som är utpekade i området idag. Sammantaget bedöms därför påverkan inte vara av betydande karaktär och i vissa fall istället innebära en positiv förändring.</p>		
Är det fortfarande oklart om planen kan antas medföra betydande miljöpåverkan bör omfattningen av planens påverkan fastställas som stöd för det slutliga ställningstagandet.			
Kan möjliga effekter till följd av planen föranleda att allmänhetens behov av information är betydande?			
Beskrivning	Planen bedöms inte medföra några betydande effekter som innebär betydande behov av information för allmänheten.		
Planens karaktäristiska egenskaper måste beaktas, särskilt planens omfattning.			
Beskrivning	Planens omfattning bedöms inte medföra någon betydande miljöpåverkan.		
Planens karaktäristiska egenskaper ska beaktas, särskilt planens förening med andra planer?			
Beskrivning	<p>Aktuellt planområde är i översiktsplanen utpekade för förtätning av befintlig bebyggelse före 2030. Planförslaget går därmed i linje med översiktsplanen genom att föreslå ny bebyggelse samt utvecklade grönområden.</p> <p>Delar av planområdet ingår även i planområdet för ett planprogram som antogs</p>		

	2016. Där planförslaget föreslår förskolor föreslår även planprogrammet förskolor. Planförslaget går därmed även i linje med planprogrammet.
I vilken utsträckning har planen betydelse för andra planers miljöpåverkan?	
Beskrivning	Planen bedöms påverka omkringliggande planer positivt med anledning av den dagvattenhantering som planen möjliggör. Planens möjliggörande av två nya förskolor i centrala Stenhamra ökar tillgängligheten för barn, föräldrar och personal och förbättrar möjligheterna att ta sig dit utan bil.
I vilken utsträckning har planen betydelse för genomförande av gemenskapens miljölagstiftning?	
Beskrivning	Fler ytor kommer att hårdgöras men i och med att planen samtidigt utökar möjligheterna för dagvattenhantering genom platsen för översvämningssytan bedöms möjligheterna att uppnå miljö kvalitetsnormerna att öka.
Motiverat ställningstagande	
<p>Planförslaget innebär att nya bebyggelse tillkommer samtidigt som parkmark i form av öppna gräsytor försvinner. Parkmarken besitter både naturvärden och sociala värden men då naturvärdena bedöms som relativt kortlivade oavsett planens genomförande och de sociala värdena förbättras på andra platser inom planområdet bedöms påverkan ej vara av betydande karaktär. De kulturella värdena med Stenhamra- och Solbackavägens böljande sträckning kommer bevaras. Ett eventuellt tillskott med en ny korsning på Stenhamravägen bedöms därför inte medföra någon betydande påverkan.</p> <p>De risker som identifierats på hälsa och miljö är av ringa karaktär då de går att utesluta genom bestämmelser i detaljplan i samband med planens genomförande. Vattenkvaliteten bedöms förbättras genom en förbättrad dagvattenhantering som följd av detaljplanen. Beroende på förslag på dagvattenhantering kan befintlig pumpstation och ledningar behöva flyttas, i övrigt bevaras de materiella värden som är utpekade i området idag och ingen betydande påverkan väntas.</p> <p>Sammantaget bedöms planen inte innebära betydande miljöpåverkan. Viss påverkan på befintliga förhållanden är att vänta av planläggningen men den antas ej vara av betydande omfattning och kan i flera avseenden istället vara av positiv karaktär då den syftar till att förbättra befintliga förhållanden.</p>	

Bilaga 1

Kulturvärden

Beskriv förekomsten av kulturvärden i de områden som kan antas komma att påverkas av planen:

- Biologiskt kulturarv
- Karaktärsdrag i landskap och bebyggelse
- Värdefulla landskapsavsnitt och bebyggelsemiljöer
- Arkitektoniskt värdefulla kulturmiljöer och byggnader
- Arkeologiska kulturmiljöer och lämningar (fornlämningar och fornlämningsområden)
- Immateriella företeelser (till exempel ortnamn eller berättelser som är knutna till platsen)
- Kulturvärden som uppmärksammats av brukare eller allmänhet

Beskriv förekomsten av skyddade och utpekade objekt eller områden som kan antas komma att påverkas av planen med avseende på det skyddade eller utpekade kulturvärdet.

- Statliga byggnadsminnen enligt [3 kap. KML](#)
- Kyrkliga kulturminnen enligt [4 kap. KML](#)
- Arkeologiska kulturmiljöer och lämningar (fornlämningar och fornlämningsområden) enligt [2 kap. KML](#)
- Nationalpark enligt [7 kap. 2 § MB](#)
- Naturreservat/Naturvårdsområde enligt [7 kap. 4 § MB](#)
- Kulturresevat enligt [7 kap. 9 § MB](#)
- Naturvårdsavtal enligt [7 kap. 3 § JB](#)
- Landskapsbildskyddsområde
- Riksintresse för naturvård, kulturmiljövård eller friluftsliv enligt [3 kap. 6 § MB](#)
- Världsarv ([Information](#))

Naturvärden

Beskriv förekomsten av naturvärden i de områden som kan antas komma att påverkas av planen.

Värdefulla naturtyper eller spridningssamband mellan dessa:

- Naturtyper enligt habitatdirektivet
- Områden enligt Skogsstyrelsens nyckelbiotopsinventering eller objekt med högt naturvärde
- Områden enligt Naturvårdsverkets myrskyddsplan eller nationalparksplan
- Områden enligt ängs- och betesmarksinventeringen
- Värdefulla vatten i enlighet med Levande sjöar och vattendrag
- Viktiga spridningssamband mellan de naturtyper som förekommer

Värdefulla arter eller spridningssamband för dessa:

- Värdefulla fågelarter ([I Sverige regelbundet förekommande fågelarter \[från bilaga 1 i Fågeldirektivet\] för vilka Särskilda skyddsområden skall avsättas](#))
- Värdefulla växt-, djur-, eller svamparter ([Lista över arter i habitatdirektivets bilaga 2 som förekommer i Sverige; Arter & naturtyper i habitatdirektivet – Bevarandestatus i Sverige](#))
- Fridlysta växt-, djur-, eller svamparter ([4-9 §§ Artskyddsförordningen](#))
- Fortplantningsområden eller viloplats för fridlysta djur ([4 § Artskyddsförordningen](#))
- Rödlistade växt-, djur-, eller svamparter
- Viktiga spridningssamband för de arter som förekommer

Beskriv förekomsten av skyddade och utpekade objekt eller områden som kan antas komma att påverkas av planen med avseende på det skyddade eller utpekade naturvärdet.

- Nationalpark enligt [7 kap. 2 § MB](#)
- Naturreservat/Naturvårdsområde enligt [7 kap. 4 § MB](#)
- Kulturresevat enligt [7 kap. 9 § MB](#)
- Naturminne enligt [7 kap. 10 § MB](#)
- Natura 2000 enligt [7 kap. 27 § MB](#)
- Biotopskyddsområde enligt [7 kap. 11 § MB](#)
- Generellt biotopskydd enligt [7 kap. 11 § MB](#),
- Djur- och växtskyddsområde enligt [7 kap. 12 § MB](#)
- Strandskyddsområde enligt [7 kap. 13-18 §§ MB](#)
- Naturvårdsavtal enligt [7 kap. 3 § JB](#)
- Stora opåverkade områden enligt [3 kap 2 § MB](#)
- Ekologiskt känsliga områden enligt [3 kap 3 § MB](#)

- Landskapsbildskyddsområde
- Riksintresse för naturvård, kulturmiljövård eller friluftsliv enligt [3 kap. 6 § MB](#)
- Världsarv
- Biosfärsområden
- Våtmarksområden enligt ramsarkonventionen
- Skyddade marina områden enligt OSPAR
- Skyddade marina områden enligt HELCOM

Sociala värden

Beskriv förekomsten av sociala värden i de områden som kan antas komma att påverkas av planen.

- Parker och andra grönområden inom eller i nära anslutning till områden med sammanhållen bebyggelse (tätorts- eller bostadsnära natur) ([2 kap. 7 § PBL](#))
- Lämpliga platser för lek, motion och annan utvistelse ([2 kap. 7 § PBL](#)), t.ex. badplatser, skidbackar, lekplatser, ridstigar, cykelleder, skidspår, motionsspår, vandringsleder, jakt och fiske, orientering, skogsmulle, scouting och klättring.
- Tillräckligt stor friyta som är lämplig för lek och annan utvistelse ([8 kap. 9 § PBL](#))
- Tysta områden
- Turistdestinationer
- Mötesplatser
- Sociala värden som uppmärksammats av brukare eller allmänhet

Beskriv förekomsten av skyddade och utpekade objekt eller områden som kan antas komma att påverkas av planen med avseende på det skyddade eller utpekade sociala värdet.

- Nationalpark enligt [7 kap. 2 § MB](#)
- Naturreservat/Naturvårdsområde enligt [7 kap. 4 § MB](#)
- Kulturresevat enligt [7 kap. 9 § MB](#)
- Strandskyddsområde enligt [7 kap. 13-18 §§ MB](#)
- Naturvårdsavtal enligt [7 kap. 3 § JB](#)
- Stora opåverkade områden enligt [3 kap 2 § MB](#)
- Landskapsbildskyddsområde
- Riksintresse för naturvård, kulturmiljövård eller friluftsliv enligt [3 kap. 6 § MB](#)
- Riksintresse med hänsyn till natur- och kulturvärden enligt [4 kap. 2 § MB](#)
- Världsarv
- Biosfärsområden

Materiella värden

Beskriv förekomsten av materiella värden i de områden som kan antas komma att påverkas av planen

Naturresurser med högre förnyelseförmåga:

- Skog (skogsbruk)
- Fiske (vilt och odling)
- Mark till rennäring
- Ängs- och betesmark (jordbruk)
- Vilda växter och djur (t.ex. bär och fisk)
- Energiresurser (t.ex. vattendrag, vind, sol)
- Färskvatten (ytvattenförekomster)

Naturresurser med ingen/låg förnyelseförmåga:

- Åkermark (även plöjbar betesmark, jordbruk)
- Mineraler, bergarter, jordarter
- Energiresurser (t.ex. torv, kol)
- Färskvatten (grundvattenförekomster)
- Övriga geologiska resurser (t.ex. landformer och fossil)

Övriga materiella värden:

- Rekreation, idrott, friluftsliv och turism (större anläggningar)
- Energiförsörjning (t.ex. anläggningar för energiproduktion, elnät [stamnät, regionnät, lokalt elnät, transformator- och kopplingsstationer, utlandskopplingar], ledningsnät för fjärrvärme och fjärrkyla, gasledningsnät, drivmedelstationer för båt och bil)
- Hälsa- och sjukvård (t.ex. sjukvård, apotek, omsorg om barn, funktionshindrade och äldre)
- Information och kommunikation (t.ex. telefoni, internet, radiokommunikation)

- Vatten och avlopp (t.ex. reningsverk och ledningsnät för vatten- och avloppsvatten, reservoar, brandpost, tryckstegrings- och pumpstationer, tömningsstationer för båt)
- Renhållning (t.ex. deponier, återvinningscentraler och återvinningsstationer)
- Skydd och säkerhet (t.ex. domstolsväsendet, åklagarverksamhet, militärt försvar, kriminalvård, kustbevakning, polis, räddningstjänst, tullkontroll, gränsskydd och immigrationskontroll)
- Transporter (t.ex. bil-, järn-, gång- och cykelväg, flygplats, hållplatser och stationer, färjelägen, hamn, bro, omlastningspunkter, parkering för bil och cykel)

Beskriv förekomsten av skyddade och utpekade objekt eller områden som kan antas komma att påverkas av planen med avseende på det skyddade eller utpekade materiella värdet.

- Miljöskyddsområde (7 kap. 19–20 §§ MB; Okänt om miljöskyddsområden förekommer)
- Vattenskyddsområde (7 kap. 21–22 §§ MB)
- Jord- och skogsbruk (3 kap 4 § MB)
- Riksintresse för rennäring, yrkesfiske eller odling av akvatiska djur och växter (3 kap 5 § MB)
- Riksintresse för fyndigheter av ämnen eller material (3 kap 7 § MB)
- Riksintresse för anläggningar för industriell produktion, energiproduktion, energidistribution, kommunikationer, vattenförsörjning eller avfallshantering (3 kap 8 § MB)
- Riksintresse för totalförsvaret (3 kap 8 § MB)

Risker för människors hälsa eller för miljön

Beskriv risker för människors hälsa eller för miljön i de områden som kan antas komma att påverkas av planen.

- Extrema naturhändelser (t.ex. stormar, höga vattenstånd, översvämning, ras och skred, torka, värmebölja, lavin, erosion, jordbävning, epidemier, extrem kyla)
- Olyckor (t.ex. farliga anläggningar, farligt gods, brand, trafikolycka inkl. tåg- och flygolycka)
- Vattenbrist, tele- eller elavbrott, fjärrvärmebortfall, IT-bortfall, transportstörning, drivmedelsbrist
- Verksamheter som medför risk för omgivningen (t.ex. buller, vibrationer, ljus, lukt, damm, sot, luftföroreningar inklusive allergiframkallande ämnen, utsläpp till vatten, markföroreningar)
- Inomhusmiljö (t.ex. ljus, buller, vibrationer, fukt, temperatur, radon, strålning, elektromagnetiska fält)
- Utomhusmiljö (t.ex. ljus, buller, vibrationer, fukt, temperatur, radon, strålning)

Redogör för de miljö kvalitetsnormer som inte följs eller riskerar att inte följas i de områden som kan antas påverkas av planen.

- Miljö kvalitetsnormer för utomhusluft
- Miljö kvalitetsnorm för buller
- Miljö kvalitetsnorm för kvantitativ status för grundvatten
- Miljö kvalitetsnorm för kemisk status för grundvatten
- Miljö kvalitetsnorm för ekologisk status för ytvatten
- Miljö kvalitetsnorm för kemisk status för ytvatten
- Miljö kvalitetsnormer för havsmiljö